Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 190. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 4, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 4-го ЖОВТНЯ 1996 р. Ч. 190. РІК CIII.

К. МОРОЗОВ ПРЕДСТАВЛЯТИМЕ УКРАЇНУ В НАТО

Київ (Р. Р.). — Колегія Міністерства Закордонних Справ України ухвалила рішення про призначення колишнього міністра оборони України Костянтина Морозова радником і головним координатором співпраці України з НАТО, Радою Північно-атлантичної співпраці і Західньо-европейським союзом з військових питань.

Генерал-полковник К. Морозов від вересня 1991 жовтня 1993 року був міністром оборони. Із вересня 1993 року — в резерві верховного головнокомандуючого. Займався громадською діяльністю.

УКРАЇНА ПІДПИСАЛА ДОГОВІР ПРО ПОВНУ ЗАБОРОНУ ЯДЕРНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Київ (Р. Р.). — За інформацією Міністерства Закордонних Справ України, у п'ятницю, 27-го вересня, у штаб-квартирі ООН в Ню Йорку, за дорученням Президента України, міністер закордонних справ Геннадій Удовенко підписав договір про всеосяжну заборону ядерних випробувань (ДВЗЯВ).

Підписавши цей договір, Україна знову продемонструвала світові свою миролюбну, послідовну і передбачувану політику. Підписи під ДВЗЯВ поставили представники більш, ніж 90 країн.

У своєму виступі на 51-ій сесії Генеральної асамблеї ООН Г. Удовенко нагадав, що Україна вже раніше зробила безпрецедентний внесок у процес практичного ядерного роззброєння, зліквідувавши третій у світі за потенціалом ядерний арсенал. Він також нагадав про ініціятиву Президента Леоніда Кучми щодо створення в ООН Ради економічної безпеки, що дозволило б підвищити рівень міжнародної економічної безпеки й попереджати економічний диктат і дискримінацію.

Міністер підтримав ініціятиву Польщі про включення до розгляду на 51-ій сесії питання про підготову конвенції з питань боротьби з транснаціональною злочинністю.

Щодо процесу врегулювання конфлікту на терені колишньої Югославії, Г. Удовенко сказав, що цей досвід може стати прикладом для спільної підготови всіма членами ООН майбутньої архітектури глобальної безпеки. За його словами, у процесі врегулювання югославського конфлікту „ми побачили зародок можливого механізму ефективного співробітництва різних міжнародних структур у приборканні регіональної кризи". Об'єднання зусиль ООН, НАТО і організації безпеки і співпраці в Европі (ОБСЕ) у врегулюванні балканського конфлікту свідчать, що за наявности політичної волі та чіткого розподілу обов'язків між відповідними структурами ідея „взаємодоповнюючих інституцій" є цілком здійсненою, вважає Г. Удовенко. Проте для вирішення миротворчих завдань потрібна докорінна реформа самої ООН, зокрема її фінансової системи. Удовенко вважає, що треба змінити систему оподаткування країн — членів ООН і більш раціонально використовувати наявні засоби та фонди.

Україна, за словами міністра, перетворилася на

(Закінчення на стор. 4)

Заступника голови Верховної Ради України знову не обрано

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 1-го жовтня, голова Верховної Ради Олександер Мороз представив парламентаристам чергову кандидатуру на пост заступника голови Верховної Ради України Анатолія Татаринова. Останній був наступним у списку претендентів, після того, як Валентин Симоненко зняв свою кандидатуру. Для обрання необхідно 226 голосів. За А. Татаринова проголосували 185 депутатів. Наступним у списку іде Віктор Мусіяка, постійний представник Президента в парляменті, член депутатської групи „Реформи". А за ним — Михайло Сирота від депутатської групи „Центр".

Татаринов належить до Міжрегіональної депутатської групи, представляє в парляменті донецьке лобі. О. Мороз охарактеризував його як „людину, перевірену на практиці, яка вміє владнати конфлікти і знаходити компроміси". Депутати характеризують його як маловідому широкому загалові людину, та й парляментаристи не знають, які саме сили він представляє у Верховній Раді.

Щодо В. Мусіяки, то він користується більшим авторитетом, ніж два попередні кандидати. Отож у нього є більше шансів на вибір.

Того ж дня О. Мороз назвав прізвища тих народних депутатів України, на яких передано матеріяли до суду, у зв'язку з тим, що вони працюють у Верховній Раді і водночас мають іншу постійну працю. За словами голови парламенту, до першої групи увійшли: Володимир Бондаренко, який займає пост заступника голови Київської Міської Ради; заступник міністра внутрішніх справ Леонід Бородич; заступник міністра зовнішніх економічних зв'язків Віктор Гладиш; голова Київської обласної державної адміністрації Анатолій Засуха, міністер екології Юрій Костенко і начальник Управління військової розвідки Олександер Скипальський. Інші депутати-сумісники — на черзі. Київський міський суд має розглянути справи щодо правомірности їхнього перебування в українському парляменті.

О. Скипальський прокоментував це так: „Справді, депутати повинні визначитися з місцем праці, але це повинно стосуватися всіх — і голів колгоспів, і керівників фондів, і інших. Селективний підхід до цього питання справляє враження, що усувають найбільш небажаних депутатів".

Українсько-російські відносини можуть погіршитися

Київ. — Україна наштовхнулася на непохитний опір Росії у питаннях двосторонньої торгівлі і поділу Чорноморської фльоти, що може значно погіршити стосунки між двома країнами, повідомило агентство Ройтерс.

Представники промисловости і дипломати заявили 1-го жовтня, що заява Президента Леоніда Кучми про знайдену спільну мову на переговорах в Москві з цих двох питань була занадто оптимістичною.

Л. Кучма, який повернувся з „таємної" неофіційної поїздки до російської столиці, сказав був, що обидві сторони досягли домовлення щодо оподаткування Росією українських товарів і спільного використання баз Чорноморської фльоти.

Один західній торгівець цукром зазначив, що хоч український президент задоволений переговорами з прем'єр-міністром Росії Віктором Черномирдіним, жодного поступу на них не зроблено. Податок, накладений Росією, позначиться негативно на торгівлі, сказав торгівець.

Як відомо, у вересні Росія наклала 20-відсотковий податок на українські товари, намагаючись запобігти, за словами російських урядовців, їх „викиданню" на російський ринок. Однак запровадження податку було відкладено до жовтня. На український цукор накладено 10-відсотковий податок.

Російське агентство Інтерфакс повідомило, що Росія не має наміру відступатися від свого рішення щодо оподаткування українських товарів.

Ще одним каменем спотикання у відносинах між двома країнами залишається питання поділу Чорноморської фльоти. Воно є головною перешкодою на шляху до підписання широкомаштабного договору про дружбу і співробітництво.

1-го жовтня до Москви вилетіли українські експерти на чергову туру переговорів щодо спільного використання баз ЧФ і долі Севастополя. Вже досягнуто домовлення про поділ 900 кораблів.

На початковому етапі переговорів Росія відкинула пропозицію України щодо п'ятирічного винайму Севастополя, вимагаючи угоди на 25 років.

Згідно з дипломатичними джерелами, Росія вимагає також контролі над трьома з чотирьох севастопільських бухт. Україна погоджується віддати дві бухти, але разом з тим вивчає пропозицію Росії.

Останнім часом деякі російські політики, включно з секретарем Ради національної безпеки Росії Александром Лебедем, частіше почали заявляти про те, що Севастопіль є „законною та історичною" російською територією. Газета „Київські Відомості" зауважила, що оголошення економічної війни Україні з боку Росії не випадково збіглося з цими заявами.

Деякі депутати Верховної Ради України зазначили, що Захід повинен втрутитися в економічну суперечку між двома колишніми „братніми" республіками. Парляментаристи вказали на те, що ядерні держави обіцяли Україні гарантії безпеки в обмін на відмову Києва від ядерної зброї.

„Не можу зрозуміти, чому, наприклад, З'єднані Стейти і Франція, гарантори безпеки України, мовчать, — заявив на телебаченні депутат Юрій Кармазин. — Вони взялися гарантувати безпеку України, включно з еко-

(Закінчення на стор. 4)

Шахтарям платитимуть мотоциклами

Київ. — Уряд України знайшов спосіб повернути заборговані платні шахтарям, але не готівкою, а мотоциклами, повідомило 1-го жовтня агентство Ройтерс.

Уряд попросив київське мотоциклетне підприємство виділити мотоцикли з метою погашення заборгованости у платнях „працівникам вугледобувного сектора".

Підприємство виготовляє важкі мотоцикли з причепкою, які є дуже непопулярні серед українських покупців, що мають гроші їх купити.

Гірники, які останній раз страйкували в липні, домагаючись повернення заборгованих платень, належать до сотень тисяч працівників, які не отримують платні по кілька місяців. Цей борг з боку держави сягнув уже 1.7 блн. дол.

Міністри заявили, що Уряд не має грошей для шахтарів, і звинуватили промисловість у тому, що вона вчасно не оплачує постачання вугілля.

Оплата праці товарами, а не готівкою, набула деякого поширення. Газета „Зеркало Недели" пише, що шахтарі отримували картоплю з колгоспів, які не могли заплатити їм за вугілля. Крім того, цукроварні платять своїм працівникам мішками цукру, а фабрики — непродажними товарами, які працівники потім везуть до Києва і продають на базарі.

Нелегальні іміґранти прибувають в Україну

Київ (Р. Р.). — В Україні за вісім місяців цього року офіційно зареєстровано 314,600 чужинців, тобто на 70 відсотків більше, ніж за такий же період минулого року. Окрім того, виявлено 4,556 нелегальних іміґрантів, з яких 2,713 мають бути депортовані. 413 осіб уже вислано за межі України.

Правоохоронні органи зареєстрували 5,414 випадків порушення чужинцями законодавства про правний статус, що в 2.2 раза більше, ніж минулого року. Начальник Управління реєстраційної міграційної служби МВС України Володимир Шепель сказав, що часто порушники доходяться висилання власним коштом.

Найбільше нелегалів, які підлягають виселенню, є в Києві — 1,805; на Харківщині — 502; на Донеччині — 153. Найчастіше цими порушниками є громадяни країн Південно-східної Азії, Африки, Близького і Середнього Сходу.

На російську армію не можна розраховувати

Москва. — Тут у вівторок, 1-го жовтня, міністер оборони Росії підкреслив публічно, що російська армія є в цілковитому безладді та на її допомогу у будь-якій держав-ній кризі не можна розраховувати.

Намагаючись здобути від уряду більше фондів для збройних сил Росії, міністер ген. Ігор Родіонов, намагався змалювати існуючу ситуацію: слабо вишколених вояків, брак відповідних житлових приміщень і погане харчування та попередив, що в такому стані військо спроможне на всякі непередбачені ходи. Він намагався також дещо злагіднити слова президентського дорадника безпеки Александра Лебедя про можливість військового повстання, але підкреслив, що моральний стан терішнього воїнства Росії є на дуже низькому рівні та може погано відбитись на їхній реакції до потреб уряду. Крім того він зазначив, що коли військо найближчим часом не отримає залеглої платні то „міністерство оборони не може гарантувати, що в наслідок цього може витворитися небажана і безконтрольна ситуація у збройних силах країни".

Тому три роки, президент Борис Єльцин викликав військо на ліквідацію збунтованих парляментаристів і завдяки отриманій їхній негайній допомозі все вдалося завчасу зупинити. Від тоді Б. Єльцин завжди намагався бути в згоді з військом, одначе з уваги на зменшення військового бюджету через брак фондів та не надто успішну боротьбу з чеченськими повстанцями ці відносини дещо змінилися. Хвороба Б. Єльцина та внутрішня боротьба за владу у Кремлі не допомагає існуючій ситуації.

Аналітики уважають, що ген. І. Родінов навмисне тепер підніс цю справу, щоб здобути публічну підтримку та в такий спосіб примусити уряд звернути увагу на це гніздо можливого бунту, якщо справи щоденного життя війська не будуть швидко наладнані.

Переговори відбулися, але миру на Близькому Сході нема

Вашінгтон. — У столиці ЗСА відбулися заініційовані Президентом Биллом Клінтоном переговори, метою яких є унеможливити дальше кровопролиття на Близькому Сході у зв'язку з багатоденними сутичками між арабами і жидами на західньому березі Йордану і в смузі Гази.

Спочатку Президент Б. Клінтон зустрівся з ізраїльським прем'єр-міністром Беньяміном Нетаньягу, а потім мав окрему розмову з палестинським лідером Ясіром Арафатом і королем Йорданії Гуссейном. Щодо зустрічі між Б. Нетаньягу і Я. Арафатом, то більшість спостерігачів схиляється до думки, що ця зустріч не відбудеться. Агентство Ассошіейтед Пресс, покликуючись на слова представників Державного департаменту, підкреслює, що ні Б. Нетаньягу, ні Я. Арафат з королем Гуссейном психологічно не налаштовані на мирну бесіду, між ними панує взаємне відчуження, і навіть годі сказати, чи вдасться Президентові Б. Клінтонові вмовити їх потиснути один одному руки.

Загальна ситуація дуже похмура. Державний секретар Воррен Кристофер змушений був визнати, що мирний процес на Близькому Сході перебуває у кризовому стані.

Король Йорданії Гуссейн запропонував створити спеціяльну комісію, яка повинна визначити, чи було законним рішення прем'єра Б. Нетаньягу відкрити вхід у тунель довкола Храмової гори і тим самим ускладнити арабам доступ до мусульманських святинь.

Президент Б. Клінтон вважає, що обидві сторони мусять піти на значні поступки, однак дипломати, як американські, так і закордонні, розуміють, що Б. Клінтон тепер, незадовго до виборів, не може тиснути ні на одну зі сторін. Якщо він потисне на Ізраїль, то невдоволеними будуть виборці-жи-

(Закінчення на стор. 4)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПОБИТО КОРЕСПОНДЕНТА „РАДІО СВОБОДА"

КИЇВ. — Дві невідомі особи побили 30-го вересня кореспондента „Радіо Свобода" у його ж помешканні, поінформувала УНІАР. Про стан потерпілого не повідомляється. Політичний оглядач Віктор Березенько є автором гострих матеріялів на актуальні теми. Центр „Свобода слова", назвавши побиття журналіста „нормою сучасного українського суспільства", звернувся до всіх працівників засобів масової інформації із закликом стати на захист своєї професії. Центр також звернувся до міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка: „Якщо Ви і Ваше відомство не здатні гарантувати безпеку українським журналістам, дайте їм змогу самим себе захистити — видайте дозвіл на володіння зброєю. Це буде виконанням 27 статті Конституції України". В статті сказано, що кожен має право захищати своє життя, проте нічого не говориться про право на володіння зброєю.

ПРОФСПІЛКА ЗБИРАЄТЬСЯ СУДИТИ ДВА МІНІСТЕРСТВА

ОДЕСА. — Президія профспілки Одеського Університету ухвалила на своєму засіданні рішення подати на Міністерство Освіти і Міністерство Фінансів позов до суду, оскільки попередні акції протесту у зв'язку з невиплаченими платнями не принесли жодних наслідків, поінформувала 1-го жовтня УНІАР. „Засоби впливу на органи державної, законодавчої та виконачої влади, що були використані до цього часу, в тому числі пікетування, віча, голодування, не привели до будь-яких результатів. Заборгованість зростає і навряд чи буде погашена", — обґрунтовують своє рішення учасники засідання. Як відомо, загальний борг держави вчителям, медикам, шахтарям та іншим працівникам сягнув 1.7 блн. дол. Автори звернення пропонують накласти арешт на державні об'єкти: готелі, спортові споруди, морські судна тощо і розпочати відкликання депутатів Верховної Ради, обраних від Одеси.

ПРЕЗИДЕНТ ДАВ ІНСТРУКЦІЇ НОВОПРИЗНАЧЕНОМУ ГОЛОВІ ДПА

КИЇВ. — Президент Леонід Кучма призначив голову новоствореної Державної Податкової Адміністрації (ДПА) і провів з ним розмову, під час якої визначив головні завдання і принципи діяльности податкової служби, повідомила 2-го жовтня УНІАР. Згідно з президентським указом, новий пост зайняв Микола Азаров, який перед тим очолював Постійну комісію Верховної Ради з питань бюджету. До функцій ДПА, за словами Президента, має входити, зокрема, контроля за виконанням податкового законодавства і стеження за повнотою та своєчасністю сплати податків до бюджету. Президент зупинився також на змінах, які запроваджуються в податковому законодавстві, скерованому на зменшення податків для українського виробника і активізацію виробництва.

СВІТОВИЙ БАНК ДОПОМАГАЄ ЗАКРИВАТИ ШАХТИ

ДОНЕЧЧИНА. — Світовий банк виділив біля 17 млн. дол. на закриття трьох шахт в Донецькій області, повідомила 2-го жовтня УНІАР. Угоду про передання цього гренту підписали Міністерство Фінансів України і Донецька обласна державна адміністрація. Шахти закриються на території міст Єнакієво, Донецьке і Сніжне. Для контролі за фондами створено координаційний комітет, який очолив заступник голови Донецької державної адміністрації Віталій Сидоренко. Уряд України хоче закрити всі шахти, які приносять збитки, але не дуже поспішає, побоюючись соціяльних заворушень.

ВІДЗНАЧИЛИ ЮВІЛЕЙ

КИЇВ. — Тут у Будинку Кіно відбулися врочистості з нагоди першої річниці відкриття телевізійної студії „1+1". За короткий час студія здобула популярність завдяки цікавим програмам. Колективові студії „1+1" надіслав привітання Президент України Леонід Кучма. Це привітання прийшла передати телевізійним журналістам Перша леді Людмила Кучма. Привітали їх і президент телерадіокомпанії України Зіновій Кулик, перший секретар Спілки Кінематографістів України Михайло Бєліков, відома французька кінозірка Мішель Мерсьє, актори Олексій Петренко, Дмитро Хартьян та інші.

СПІВПРАЦЮЮТЬ ПЕДАГОГИ

КИЇВ. — Тут підписано угоду про співробітництво в галузі освіти між Києвом і Тбілісі. Угода передбачає обмін передовими педагогічними досягненнями України і Грузії, розвиток українсько-грузинської освіти в Києві та грузинсько-української в Тбілісі, стажування педагогів тощо. Погоджено питання про організацію літнього відпочинку дітей у столицях Грузії та України. Вирішено щорічно проводити міжнародні педагогічні форуми.

УДОСКОНАЛЮЮТЬ МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

КИЇВ. — Асоціяція міст України провела пресову конференцію з участю посадників міст Тернополя, Херсону, Львова, Кіровограду, Рівного та інших міст. Виконавчий директор Асоціяції Мирослав Пітцик представив законопроєкт про місцеве самоврядування в Україні. Документ підготовано у зв'язку із прийняттям нової Конституції України та необхідністю удосконалити місцеве самоврядування у селах і містах.

ТУРБОТА ПРО ДІТЕЙ

ХАРКІВ. — Тут відкрився перший інтернат для безпритульних дітей, батьки яких перебувають під слідством або ведуть бродячий спосіб життя. Інтернат має дуже важливе завдання щодо життєзабезпечення, виховання і визначення соціяльного статусу дітей, які сюди потрапили.

В АМЕРИЦІ

РОЗУМІЮЧИ СВОЄ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ втримувати громадський порядок в Гаїті, зокрема у теперішній час зростаючого там неспокою, ЗСА почали рекрутувати членів американської поліції для посилення тамтешньої миротворчої частини військ Організації Об'єднаних Націй. Ці заходи розпочато в наслідок небезпечних познак занепаду державної безпеки — недавні спроби вбивств державних працівників, убивство двох членів опозиції та збройний напад на головне бюро поліції. Крім того, в останніх місяцях убито вісім гаїтських поліцаїв і також одного американця гаїтського походження, колишнього поліціянта з Маямі, котрий поїхав до Гаїті, щоб вишколювати поліціянтів.

У СВІТІ

НОВІ ЛІДЕРИ АФГАНІСТАНУ, котрі розпочали своє правління жорстокою розправою зі своїми ворогами — убивством колишнього комуністичного президента Наджібулли та його брата і повішенням їхніх змасакрованих тіл на публічній площі афганістанської столиці, Кабулю, вирішили дещо злагіднити свої суворі перші кроки. Тимчасовий уряд, встановлений Талібаном — рухом мусульманських фундаменталістів, і заступник міністра закордонних справ Мухаммед Станакзай на пресовій конференції підкреслили, що „хотіли б нав'язати дружні та добрі" відносини зі ЗСА та прохати допомоги у відбудові війною знищеної своєї

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Шлях до успіху

Досвід більшости розвинутих країн засвідчує, що без розумної регіональної політики неможливо досягнути особливих успіхів. Такі країни прийшли до оптимального перерозподілу прав і обов'язків між державою та регіонами.

В Україні регіональна політика все ще перебуває у стадії формування. Проте виконавча влада вже й сьогодні має відповідні структури, які координують інтереси держави та областей, розробляють стратегію на близьку і далеку віддаль.

Регіональна політика починається з того, що держава надає регіонам більші правні, економічні та організаційні можливості. В Україні таким регіоном стала Закарпатська область, яка від липня минулого року дістала особливі уповноваження і права для ефективнішого використання економічного потенціялу краю. Область отримала право на управління загальнодержавним майном, розміщеним на її території.

Закарпатська область межує з чотирма европейськими державами і водночас вона є далеко від адміністративного центру. Отож політика обласного креівництва має бути особливопродуманою: треба вміти поєднати загальноукраїнські, регіональні та міждержавні інтереси. Це допомогло прискорити економічний розвиток. Результат видно вже сьогодні: область із невисоким промисловим потенціялом, одна з небагатьох, виконала зобов'язання перед державою.

Активізовано і зовнішню політику — европейські підприємці сміливіше вкладають тут свої інвестиції, зокрема в лісопромисловий комплекс. Продумана регіональна політика сприяла також і розвиткові малих підприємств.

Найбільшим доказом правильности обраного шляху є створення Карпатського Еврорегіону, міждержавної структури, що має великі перспективи.

Однією з конкретних форм втілення в життя регіональної соціяльно-економічної політики є формування спеціяльних економічних територій, або так званих економічних зон. В них створюється така інфраструктура, яка найбільше відповідала б західним зразкам.

В часи колишнього СССР через Чоп проходило понад 60 відсотків усіх транспортних перевезень, що із СССР відправлялися до Західньої Европи. Сьогодні число таких перевезень дуже зменшилося і на цьому Україна багато втрачає. Керівництво регіону шукає способів, щоб заохотити інші держави переправляти свої вантажі не через Білорусь, а через Чоп. Уряд України разом з обласною державною адміністрацією над цим уже працюють. Окрім прибутку у вигляді мита, область дістала б і чимало нових місць праці, що для Закарпаття дуже важливо, оскільки неофіційна статистика свідчить, що в області кожний третій — безробітний.

Для майбутнього успіху держави створення вільних економічних зон дуже сприяло б, дало б нове дихання виробництву і поліпшило б соціяльну ситуацію. І так спроби є не лише в Закарпатті, але у Севастополі, Одесі та деяких інших регіонах. Гальмує ці процеси той факт, що суспільство все ще не пристосувалося повною мірою до нових реалій життя. Частина населення не може сприйняти капіталізму та уявити життя без субсидій та пільг від держави, а серед тих, хто включився у новий ритм ринкових перетворень, чимало є таких, що дбають лише про себе і зовсім не здатні зробити щось для держави. Людей з такою філософією багато саме серед успішних підприємців. Вони всіма способами намагаються приховати більшу частину своїх прибутків, щоб не платити державі податків.

Багато людей все ще не усвідомлюють переміни, які відбуваються. Важкий соціяльний стан перешкоджає людям побачити основну ідею, навколо якої треба єднатися. Вони схильні іти за гарним промовцем, який обіцяє забезпечити їм щасливе майбутнє. Але ж одна справа пообіцяти, а друге — виконати обіцянку. Ніхто нікому нічого не забезпечить. Пройде ще чимало часу, доки всі без винятку усвідомлять, що очікування благ від влади нічого не дасть. Запорукою майбутнього успіху може стати тільки спільна напружена праця не лише для себе, але й для держави, бо держава — це спільний дім для її громадян. А регіон — це кімната у тому домі. Не дбати про них неможливо. Ніякий уряд не забезпечить достаток, якщо кожний регіон не внесе свою частку в укріплення держави та її економіки. І закарпатці вже включилися у цей процес. Але при тому не слід забувати, що Закарпаття має свою специфіку, бо, як сказано, межує воно з чотирма не завжди прихильними йому европейськими державами. Історія знає кілька болючих прикладів такого сусідства.

Михайло Шпонтак

ЩО МОЖУТЬ ПРИНЕСТИ ВИБОРИ 6-ГО ЛИСТОПАДА?

Гучні конвенції провідних політичних партій відбулись, платформи з'ясовано, почалось завзяте передвиборче змагання за голоси виборців: котрий з двох кандидатів на президента має достатні кваліфікації, щоб покращати майбутнє громадян ЗСА? В 1993-94 роках стала очевиднішою різниця між ліберально-демократичною і консервативно-республіканською партіями в сферах економіки, податкових реформ, збалянсування бюджету, поборювання злочинности, реформ велферу та іміграційних законів, здоровельної опіки, абортів, закордонної політики, оборони довкілля тощо. Одначе, по знаменній республіканській перемозі в парляментарних виборах 1994 року, в результаті яких республіканці здобули більшість в обох палатах Конгресу, „гладкі" демократи Адміністрації Б. Клінтона змінили ідеологічний напрям, посунувшись до центру і вправо, за принципом „я також", як іронічно зауважив Роберт Дол, суперник Билла Клінтона. В наслідку прийшло до певного зближення програм та платформ двох провідних партій. В процесі цього зближення Президент підписав ініційовані республіканцями реформи велферу, частинного покращання здоровельної опіки, зменшення бюджетових видатків в ділянці сільського господарства, скасував соціяльно-економічні пільги для партнерів тієї самої статі.

У сфері економіки демократична платформа захищає існуючий стан: безробіття зменшилось, річний дефіцит — також, державні структури ущільнюються, Америка робить поступ. Республіканці заперечують успіхи демократів, бо місячна платня пропорційно зменшилась, податки у 1993 році зросли, економіка нестійка, для пересічного громадянина все нижче стає осягнути „американську мрію" — власну хату, авто, належну освіту дітям, літній відпочинок.

У справі оподаткування республіканці обіцяють 15 відсотків знижки для всіх, 500 дол. відтягнення за кожну дитину і 50-відсоткове зменшення податку з чистих зисків інвестицій в нерухомості, цінних паперах та в бизнесі — для економічного поступу. Демократи є дещо скромніші, бо „Америка не може собі дозволити повернення до ери „щосьза-ніщо" в справі знижки податків. Вони згідні на знижку 500 дол. для дітей, зменшення шкільної оплати для студій на дворічних коледжах, пільги для малих бизнесів та самозатруднених і безподаткове вибрання інвестиції в Ай-Ар-Ей (IPA) для придбання власного дому та на вирівняння медичних видатків.

У справі „позитивних дій" — першенство на працю, позики на заснування малих підприємств, отримання бізнесових контрактів для меншин і жіноцтва — демократи є такої думки, що ці привілеї не можна скасовувати, а треба тільки „полатати". Республіканці у своїй політичній платформі прийняли настанову, що Америка осягне свою національну мету без квот та інших протекціоністичних засобів. „Позитивні дії", здається, є причиною „дженде геп" (статтевої прогалини), у висліді якої жіноцтво більше підтримує Билла Клінтона, ніж Роберта Дола.

Щодо іміграційних реформ, то демократи запропонували: дозволяти дітям нелегальних імігрантів відвідувати публічні школи, діставати соціяльні допомоги та полегшити законним імігрантам процес отримання громадянства ЗСА. Республіканці мали намір заборонити дітям нелегалів вчитися у публічних школах, що Конгрес відкинув 24-го вересня; обмежити велфер для легальних імігрантів п'ятьма роками; підтримали додаток для Конституції, спрямований проти автоматичного одержання громадянства народженим у ЗСА дітьми нелегальних імігрантів.

У ділянці освіти демократи обіцяють розвивати публічні школи і запровадити додаткові лекції для дітей, котрі до третьої кляси не навчилися читати. Республіканці підтримують удилення федеральних фондів для оплачування приватних шкіл і стверджують, що проблема ліпшої освіти дітей — це проблема відповідальности батьків.

У сфері кращого поборювання злочинности демократи поробили заходи затруднення додаткових 100,000 поліцінтів у країні. Вже затруднено 40,000 нових охоронців правопорядку, що певною мірою спричинило деякий спад злочинности. Республіканці відповідають, що затруднено нових поліцистів тільки 4,000 і стверджують, що епідемія наркотичної лихоманки сталася під час каденції Б. Клінтона, і що саме теперішній склад Білого Дому винний у виникненні таких тенденцій, як самогубство серед підлітків. Роберт Дол каже, що Президент Б. Клінтон не зробив нічого для поборення цієї смертоносної наркотичної пошести і обіцяє вжити всі поліційні агенції і військо для радикальної боротьби з контрабандою наркотиків.

У справі запропонованих республіканцями реформ велферу, то Президент Б. Клінтон хоч і підписав їх, тепер обіцяє внести поправки, щоб уможливити „екстремні" перетворення, не допустити до злиднів дітей та біднішу верству населення.

У царині закордонної політики нема великої різниці між обома партіями. Президентові Б. Клінтонові не вдалася спроба гуманної допомоги для Сомалії, демократів у Гаїті відновлено при помочі збройних сил ЗСА. Зате прийшло до кінця кровопролиття у Боснії, поновно приборкано Саддама Гуссейна в Іраку, нещодавно Президент оголосив про спільний полет у космос силами ЗСА, Росії, України і Норвегії в пошуку за можливим життям на інших плянетах всесвіту. Остання ідея, мабуть, покликана переконати виборців, що Вашінгтон тішиться діловими стосунками навіть з Росією, котра протягом останніх років при кожній нагоді виставляє свої роги проти ЗСА. Республіканці відповідають, що зовнішня політика Адміністрації Б. Клінтона не є стійкою, їй бракує візії, а в результаті маємо нові витівки Саддама Гуссейна та погіршення відносин з Росією.

Платформи обох партій цим не вичерпуються, але поданих вище фактів вистачить, щоб у якійсь мірі відповісти на запитання, винесене у заголовок цих рядків. Якщо переможцем 6-го листопада стане Роберт Дол, що не є правдоподібне, а в Конгресі залишиться республіканська більшість, можна сподіватись, що майже всі обіцянки республіканців будуть здійснені. Податки на зиски з інвестицій, „кепитл генс", будуть зменшені, бо ж ця знижка, принаймні протягом кількох років, сама заплатить за себе, не спричинивши нових дір у бюджеті. Відтягнення 500 дол. на дитину схвалили і демократи, а 15 відсотків знижки для всіх, можливо з деякими модифікаціями, також більшість платників податків радо привітала б. Республіканці обіцяють компенсувати податкову знижку частинно економічним ростом, який можна сподіватись у наслідку податкових пільг, ліквідацією деяких зайвих департаментів, наприклад, енергетики і сільського господарства. Від перемоги республіканців можна сподіватися і збільшення бюджету Департаменту оборони заради вдосконалення оборонних далекосяглих ракет. Республіканці також захищатимуть Медикер, Медикейд, пенсії „Сошіел секюриті", більшої твердости у питанні абортів, у ставленні до нелегальних емігрантів, у збалянсуванні бюджету, у боротьбі зі злочинністю і наркоманією тощо.

А що можна сподіватись від перемоги Адміністрації Билла Клінтона? Очевидно, вона оновить свій склад, особливо якщо Конгрес залишиться з республіканською більшістю. Проте цілком можливо, що демократи повернуть собі традиційну гегемонію в законодавчій гілці Уряду країни. Тоді ліве крило партії висуне на перше місце програми пом'якшення республіканських реформ велферу. Зробити це буде нелегко, бо тут потрібні поважні фонди для перевишколу і постачання праці для людей, котрі втратять велфер, та для дальшої допомоги дітям незаміжніх матерів, котрі мусітимуть шукати за працею після двох років одержання велферу. Б. Клінтон обіцяє поліпшити загальну освіту підвищенням кваліфікацій учителів і новими стипендіями для студентів вищих шкіл. Президент далі мріє про реформу системи охорони здоров'я, щоб всі американці були забезпечені на випадок хвороби. Для поборення злочинства він конечно хоче довести кількість нових поліцінтів до 100,000. Поліпшення економіки країни і підвищення платні також є у платформі демократів, але в ній бракує конкретних пропозицій щодо того, як це практично здійснити. Щодо обіцянки збалянсування бюджету, також бракує конструктивних пропозицій. Правда, Президент зменшив дефіцит бюджету майже на половину в 1993 році, але це було здійснене завдяки значному збільшенню податків: податкова ставка була піднесена з 32 відсотків до 39.6 відсотка. Б. Клінтон обіцяє ще численні „маленькі соціяльні привілеї", але в який спосіб їх фінансувати, демократи не знають.

Щодо закордонної політики, то великих змін ніхто не очікує. Про це свідчить і недавня дебата між проф. Меделин Олбрайт, представником ЗСА в ООН та проф. Джін Кирквтрик, колишнім представником до ООН. Ці дві авторитетні кандидатки на пост Державного секретаря не знайшли між собою значної різниці щодо зовнішньої політики

(Закінчення на стор. 3)

В. Бойко

Музей історії Визвольних Змагань України

З проголошенням Акту незалежности України очевидним постало завдання створення музею Визвольних змагань України, як унаочнення музейними засобами довготривалого героїчного шляху українського народу до власної державности.

Подібні за характерами музеї виникали по добі української революції 1917-20-их років у Львові, в умовах буржуазної Польщі, у Празі в осередку численної української еміграції, а згодом — в Европі та за океаном при наукових громадах та українських комбатантських організаціях.

Після поразки України у Визвольних змаганнях українські музеї та архіви за кордоном концентрували воєнно-історичні пам'ятки України, відігравали виключну наукову та ідейно-патріотичну функцію, залишились реальним джерелом українства за кордоном та його історією. Зрештою, діяльність українознавчих установ за кордоном відіграла позитивну ролю в обороні суверенітету України та визнанні України іншими державами.

Це було надзвичайно важливо, оскільки в тоталітарній системі, де механічно знищувалась історична пам'ять української нації, асимілювалась українська культура під гаслом „багатонаціональної культури", — воєнно-історичні пам'ятки, архіви, як джерела до історії української визвольної боротьби, підлягали першочерговому знищенню. Однією з перших радянських акцій 1939 року в Галичині було майже повне знищення Львівського Музею Воєнно-Історичних Пам'яток НТШ з ліквідацією „націоналістичних" матеріялів. І тільки в 1995 році у фондах Львівського Історичного Музею вдалось розшукати 351 пам'яток-реліквій з музею 30-их років. Така ж доля спіткала в 1945 році Празький Музей Визвольної Боротьби, а матеріяли з архівних справ музею стали в той час для НКВД предметом спеціяльних операцій. Отже, в той час матеріяли воєнної історії України потребували надійного утримання, і донині вони зберігаються та науково опрацьовуються за межами України.

Донедавна в українському совєтському музейництві стояла проблема, можливо, не цілком коректна, щодо українських музейних збірок за кордоном: проблема повернення національних цінностей на батьківщину. Але вістки з України про випадки нищення національних цінностей логічно спонукали українство в діяспорі змінювати думку про утвердження української музейної справи за кордоном.

Сучасні перетворення в Україні спрямовані на зміцнення власної держави. Прийняття Конституції України свідчить про незворотність процесу демократизації та самостійности. Для утвердження ідейно-виховних засад українського націоналізму держава потребує нових інституцій.

Музей Визвольних Змагань України у Львові має відіграти тут далеко не другорядну ролю у вихованні національної свідомости молоді та ілюструвати фактичне визнання державою націоналістичної ідеї.

Загалом музей охоплюватиме широкий часовий відтинок — власне боротьбу за українську державність від Княжої доби, творення Гетьманської козацької держави, і далі — на широкому історичному матеріялі — історію Українських Січових Стрільців, УНР, Гетьманат, Директорію, історію творення Західньо-Української Народної Републики та геройку УГА; окремий акцент надається УВО, ОУН, боротьбі Української Повстанської Армії (УПА), УГВР, діяльности УД „Галичина", боротьбі УПА з московською окупацією, а також рух шестидесятників, діяльність українських прогресивних сил діяспори та в Україні.

Музейні надходження останнього часу засвідчили широку зацікавленість у створенні музею ветеранських, наукових, громадських організацій, широкої громадськости як в Україні, так і за кордоном.

Вагомий внесок для становлення музею в серпні ц.р. зробило Світове Братство І-ої УД УНА, благочинно передавши музею ефективну комп'ютерну техніку для організації наукової роботи, систематизації музейного матеріялу та видавничої справи.

Серед перших жертводавців музею були д-р Володимир Трембіцький, до речі, один з жертводавців Музею Воєнно-Історичних Пам'яток НТШ у Львові 1930-их років, один з його співробітників, відомий історик та діяч Екзильного уряду; Степан Кікта — колишній директор Українського Музею-Архіву у Клівленді, що подарував аркуші недержавних поштових значків власного опрацювання. Цінну бібліотеку із 48 книжок надіслав з Англії Осип Довбуш, серед яких чимало цінних видань, маловідомих в Україні. Оригінальні фотознімки та часописи надіслав Іван Підгірний з Клівленду, які виразно розкривають таборове життя інтернованих вояків Дивізії „Галичина" в Ріміні (Італія). Виключну цінність у експозиційному відношенні становлять військові відзнаки, подаровані музеєві Орестом Корчаком-Городиським з Чикаго, серед яких Хрест Симона Петлюри, Хрест Директорії, Галицькі Хрести, інші цінні Пропам'ятні медалі та відзнаки українських військових формацій. Вагомим в науковому та експозиційному відношенні є матеріяли, отримані в дар від Романа Дубиняка з Англії, відомого збирача і дослідника українських пам'яток. Серед отриманих матеріялів — текст „Впорядку" Української Повстанської Армії (УПА), листівки УПА, копія альбому „Польова пошта України" з численними відбитками бифонів, різдв'яних листівок. Багатоплановий документальний матеріял з сучасного життя діяспори, зокрема, про увічнення пам'яті борців за волю України, надіслала Леся Краплюра з Канади. Відомий діяч визвольної боротьби Степан Мудрик передав з Німеччини цінну літературу, а також копію важливого документу, власноручно написаного Степаном Бандерою. Член УГВР Мирослав Прокоп подарував музеєві свою книжку „Напередодні незалежної України", яка недавно побачила світ, та ряд світлин.

Сподіваємось, що список жертводавців з діяспори буде продовжено і це стане предметом спеціяльного матеріялу. В те, що реліквії нашої воєнної історії стануть доступними до кожного українця

(Закінчення на стор. 3)

Василь Сокіл

ГРУШЕВСЬКИЙ — БУДІВНИЧИЙ НАЦІЇ

II

Публікуючи ці основні тези, проф. Винар не минає й того, як великодержавницькі історики реагують на справжню історію України. Як показують вищенаведені тези Грушевського, він відкинув схему-гіпотезу провідних істориків царської Росії М. Карамзіна, С. Соловйова, В. Ключевського, які обстоювали концепцію „общерусской" історії. Оскільки праці Грушевського в ті часи за умов цензури були мало відомі в Україні, про „сепаратиста" Грушевського та його історію України мовилося лише в академічних колах. Але совєтські історики, мобілізовані велекодержавниками ідеями „єдіной русской народності", а ще далі — „совєтського народу" брутально напали на його історичну концепцію України.

Спокушений фальшивою „українізацією", Грушевський повернувся 1924 року з еміграції в Україну. В Академії його дуже добре прийняли. Через два роки, 1926 року, урочисто відзначили його 60-ліття. У своїй статті Винар згадує вступну промову акад. П. Тутківського, голови ювілейного комітету, уривок з якої варто навести: „...Я маю високу честь і щастя сказати, що ідея заснування Української Академії належить високошановному ювілятові. ... З того моменту, коли Михайло Сергійович приїхав до Києва, в Академії відчулася присутність величезної науково-організаційної сили. Це яскраво виявилося і на зібраннях Академії, і в творчій та організаційній дільности, в організації історичної секції з її численними відділами, в заснуванні наукових видавництв і в притяганні до активної праці талановитої молоді. Об'єктивно, ніяк не перебільшуючи, Михайло Сергійович назавжди лишиться найкращою і справжньою окрасою Української Академії".

Незабаром така надзвичайно активна діяльність Михайла Грушевського викликала у совєтських функціонерів критику і привела до заборони діяльности „небезпечних" наукових секцій Академії. Не минуло й п'яти років, як Грушевського змусили переїхати до Москви, де його у січні 1931 року арештували, намагаючись видати його за організатора і керівника вигаданого чекістами „Українського Національного Центру". Тоді ж було арештовано кількох політичних співробітників Грушевського — П. Христюка, М. Чечеля, В. Голубовича, Г. Косака та багатьох його учнів і наукових співробітників.

В розділі „Джерельні матеріяли" Б. Винар подає архівні документи про жорстоку розправу совєтської влади над найвидатнішим істориком і будівничим української нації. Під виглядом лікування на кавказькому „курорті" 1934 року було фактично вбито всесвітньо відомого історика України.

(Закінчення буде)

„Міст — Вашінґтон“ вже діє

У п'ятницю, 20-го вересня ц.р., відбулася презентація фірми „Міст — Вашінґтон“, яка відкрила своє бюро в престижевій околиці Вашінґтону — Бетезді, під адресою 8010 Old Georgetown Rd., Bethesda, N.D.

Засновники фірми — Ростислав Кісіль, президент відомої корпорації „Міст“, що має понад 200 представництв і агентів у Північній Америці, і Роман Лунь, що недавно прибув з родиною до Америки, виґравши у іміґраційній лотереї „Зелену картку“.

Головне завдання фірми „Міст — Вашінґтон“ — налагодження і зміцнення економічних і духовних зв'язків між Україною і українською діяспорою, включення інвестицій в українську економіку, надання різноманітних послуг українським родинам в Україні і діяспорі.

Р. Лунь — президент фірми „Міст — Вашінґтон“ є також представником декількох організацій з України, а саме: Українського Фонду Культури, громадського об'єднання „Порозуміння“ (голова — колишній Президент України Л. Кравчук), новоствореної Міжнародної Спілки Українських Підприємців, а також він є особистим представником гетьмана України — генерала В. Муляви.

Напередодні відкриття, 19-го вересня, за християнським звичаєм посвячено дім і нове підприємство „Міст — Вашінґтон“, що розташоване в дуже вигідному місці, багато паркування. Посвячення здійснив настоятель Свято-Андріївського православного катедрального собору отець Стефан Женчух. На відкриття зібралися представники українських церковних громад і організацій, бізнесмени, юристи, працівники амбасадори і торговельної місії України у Вашінґтоні, молодь.

З привітанням від амбасади України виступив заступник амбасадора України в ЗСА Валерій Кучинський, який побажав успіхів новій фірмі і висловив побажання тісної співпраці з амбасадою.

Відомий підприємець Юрій Чопівський щиро привітав нове підприємство і побажав успіхів.

Власники фірми, Р. Кисіль і Р. Лунь, розповіли про її діяльність, завдання і пляни, а потім всі присутні переглянули відеострічку про корпорацію „Міст“.

Телефон фірми: (301) 652-0081.

Марія Чабан

Перед будинком фірми (зліва): Ростислав Кісіль, Да-ниїл Лунь, Дарія Лунь, Роман Лунь, Марійка Лунь, внизу — Назар Лунь.

До зустрічі з театром ім. Марії Заньковецької

Львівський театр ім. Марії Заньковецької — один з найстарших театральних колективів України. Створений у 1922 році, він веде прямий родовід від Театру Корифеїв і безпосередньо від народного театру в Києві під орудою Панаса Саксаганського.

Очолили нову трупу Олександр Корольчук та учень славетної української артистки М. Заньковецької Борис Романицький. На постановки вистав запрошувано Панаса Саксаганського. Мистецька леґенда часу, Марія Заньковецька, сама працювала на сцені театру, а пізніше активно опікувалася його життям та проблемами. Власне на відзнаку 40-річної артистичної діяльности славетної Марії Заньковецької на прохання колективу 12-го січня 1923 року театрові присвоєно імення великої артистки.

Після затяжного „мандрівного“ періоду, після праці в Запоріжжі та евакуації, театр з 1944 року розпочинає працю у Львові. Через усі складні етапи становлення, цензорські лещата, політизованість мистецтва, театр ім. Марії Заньковецької проніс і утвердив найважливіше — українську ідею як мету свого існування; високу елітарну стилістику як погляд на генетичну природу своєї нації; гуманітарний зміст репертуару як мистецький світогляд. Поряд з багатьма творами світової клясики, на афіші театру — „Наталка Полтавка“ Карпенка-Карого, „Маруся Чурай“ Л. Костенко, твори великого Кобзаря, зокрема „Гайдамаки“. Театр першим повернув на належне місце викреслені з нашої культури імена і твори „Народний Малахій“ Куліша, „Брехня“, „Чорна пантера і білий ведмідь“ Винниченка, „Павло Полуботок“ Бурєвія та інші.

Любов глядача, висока мистецька репутація — похідні від суспільного становища заньківчан. Вони щороку підтверджуються на гастролях як у містах і столицях колишнього Союзу, так і на сценах Европи та Канади.

Сьогодні, на порозі свого 70-річчя, акторський колектив театру, як і весь народ України, переборює, сподіваємось, тимчасові труднощі. Але всі, від робітників сцени до керівництва, розуміють велике місійне завдання української театральної школи, відповідальність акторів за збереження традицій, переданих до нашого часу від корифеїв сцени — М. Заньковецької, П. Саксаганського, Леся Курбаса та інших. Тому-то з великою відповідальністю і розумінням прагнуть нинішні „старші“ працівники театру не тільки передати своє вміння молоді, але й оберегти сучасне покоління від спокуси: порвавши з важким і відповідальним життям сцени, пошукати собі інші професії, менш „престижеві“, але більш оплачувані. І тут на допомогу театру мусить прийти глядач з підтримкою і розумінням, з вдячністю за натхненну працю і вірою в майбутнє. Сподіваємося, що такий глядач знайдеться, де не виступали б заньковчани: чи в краю, чи на гастролях. Театр ім. Марії Заньковецької пройшов довгий і важкий 70-річний шлях, який не перевернеться і не зійде в небуття.

Навесні 1997 року театр привезе свої вистави до ЗСА, і вимогливий, але щирий глядач в Америці зможе дістати насолоду від високого мистецтва і безпосереднього контакту з майстрами сучасної української сцени. А вони покажуть одну з найдавніших, але вічно молодих вистав — „Наталку Полтавку“ та більш сучасну але не менш шановану глядачами виставу „Шаріка“. Отож, до зустрічі на виставах...

Ф. Стригун,
народний артист,
художній керівник театру.
К. Немира,
член Спілки Художників

Будуємо храм

Дорогі наші земляки, люди доброї волі! Звертається до вас громада Української Автокефальної Православної Церкви, яка будує Божий храм св. апостола Стефана у Червонограді (кол. Кристинопіль) Львівської области.

Наша громада своїми силами звела стіни майбутнього храму, але накрити його не вистачає фондів. Якщо ж не накрити і зупинити будівництво, то замокнуть стіни та лихі люди розкрадуть будівельні матеріяли, які іще є. А до спігу обов'язково треба звести баню.

За пожертвами ходимо містом і навколишніми селами, але це дає мало, бо люди нині не в змозі допомогти, і часто зі сльозами на очах відмовляють. Ми опинилися у матеріяльній скруті, а припинити почату справу не можемо, бо це затягнуло би будівництво на роки і привело б до нових видатків. Це й змушує нас звернутися по допомогу до вас, наші заокеанські брати-українці. Тому уклінно просимо своїми пожертвами допомогти нам у закінченні будівництва храму Господнього.

Ми просимо всіх, хто подасть пожертву, записати своє прізвище і ім'я (можна всієї родини) і надіслати нам на адресу: 292210 м. Червоноград Львівської области, вул. Сокальська, церква св. ап. Стефана. Ми маємо книгу пожертв і вносимо до неї прізвища усіх, хто відгукнувся на наше прохання. Щонеділі відправляємо Богослуження за жертводавців і їх родини. При переході в новий храм у молитвах до Господа будуть згадані всі жертводавці, записані до цієї книги, і вона буде знаходитися на почесному місці як пам'ятка для тих, хто прийде молитися.

Ми відкрили конто у нюйоркській православній кредитівці, тому чеки просимо подавати на: St. Stephan Building Fund. Acct. № 6361 і висилати на адресу: P. O. Box 160 Cooper Station, New York, N.Y. 10276-0160.

**Громада УАПЦеркви,
митрофорний протоієрей
о. Стефан Деркач**

Знову до науки

У Філядельфії в приміщенні УОКЦ, де знаходиться наша Українська Рідна Школа (директор д-р Олександр Лужницький), розпочався новий, 1996/97, шкільний рік. Як завжди, перша субота призначається для педагогічних нарад вчителів, дирекції та інших працівників школи. Відрадно, що більшість вчителів залишилась на цей навчальний рік у тому ж складі.

Директор школи д-р О. Лужницький привітав педагогічний колектив з початком навчального року та визначив ряд завдань на убовий рік. Особливу увагу він зосередив на „Правильнику НУРШ“, нагадавши, щоб кожний час від часу застановлявся над нашою повсякденною метою: „вчити та виховувати в українському дусі наших дітей, бо ми є системою суспільства...“

Голова Шкільної ради інж. Богдан Гасюк побажав всім працівникам школи успіхів та витривалости у майбутньому навчальному році.

Своїми враженнями про загальні збори Шкільної ради при УККА та конференції директорів і педагогічних дорадників поділились директор школи д-р Лужницький, вчитель мгр М. Біда, Г. Клюк, А. Шваб'юк. Анна Шваб'юк продемонструвала нові дидактичні матеріяли для молодших кляс, розроблені в нашій школі і представлені на згаданій конференції.

Безсумнівно, що такі конференції приносять користь в справі навчання та виховання української молоді. Там директори та присутні вчителі могли висловити свої наболілі проблеми, почути корисні поради, поділитися досвідом, оглянути педагогічні матеріяли.

Заступник директора НУРШ мгр Віра Бей доповіла про ту велику роботу, яку проведено в нашій школі під час канікул. Комітет Батьків під керівництвом д-ра Ляриси Кий почав займатися розробкою нових підручників та посібників для навчання, а безпосередню участь в цій справі брали Христина Швед, мгр Дора Горбачевська, Степан Патриляк, д-р Ігор Мирчук під керівництвом заступника директора школи мгр Віри Бей.

14-го вересня велику залю УОКЦ заповнили учні, родичі, вчителі та дирекція школи. Перед початком навчання шкільний катехит о. Роман Паньків відслужив Молебень. З настановчим словом він звернувся до учнів: „Наша школа зростає кількісно і якісно, дякуючи нашим батькам, дирекції, вчителям. Нехай цей навчальний рік принесе хороші успіхи в навчанні. Нашим молодшим нехай Господь допомагає осягнути „ази“ науки, а старшим — бути чемними, наполегливими в науці. „Нехай Боже благословення буде з усіма вами!“ — сказав отець.

Після представлення головою Батьківського Комітету О. Гасюком вчителів школи, учні розійшлися по клясах. Шкільний 1996/97 рік для 318 дітей НУРШ розпочався... Нехай же він буде успішним та плодотворчим!

Галина Клюк

Що можуть...

(Закінчення на стор. 3)

ЗСА. Обі владні партії підтримують ідею поширення НАТО на схід, кращі стосунки з країнами Центрально-східньої Европи через програму „Партнерство для миру“, присутність збройної сили для збереження миру в Боснії і на Близькому Сході. Одначе, жодна з кандидаток не має концепції щодо покращання не надто приязних стосунків з Росією та Китаєм.

А яке становище американських українців до владних партій ЗСА? Адміністрація Б. Клінтона виявила дещо більше вирозуміння і скромну підтримку в процесі утвердження відновленої незалежної української держави, ніж попередня Адміністрація. Все таки, не можна забути і підтримку національних визвольних змагань поневолених народів колишнім президентом Р. Реґеном, котрий запевняв представників тоді поневолених народів, між ними і численних українців, що „ваша мета є і нашою метою; ваша боротьба є і нашою боротьбою“, Як лояльні громадяни свободолюбної країни, ми повинні плекати ділові зв'язки з обома політичними партіями гостинної нам Америки, залежно від наших особистих соціяльно-політичних поглядів.

Музей...

(Закінчення зі стор. 2)

— віримо разом з вами і сподіваємось на широку участь української діяспори в справі створення нового музею.

На теренах України особливу підтримку музеєві надають Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, Всеукраїнське Братство ОУН-УПА, Товариство „Меморіял“, Галицьке Братство І-ої УД УНА, колишні вояки УПА, репресовані, усі ті, кому не байдуже наше минуле і гідне майбутнє молодої, але гордої своєю історією держави.

У ВІВТОРОК, 1-ГО ЖОВТНЯ, суддя Федерального окружного суду у Вашінґтоні, відкинув арґументи Росса Перо про те, щоб припинити цьогорічні президентські дебати, якщо його не буде допущено до участи в них. Суддя Томас Гоґан підкреслив, що судові власті не мають прав вирішувати, хто може брати участь у президентських дебатах, бо це належить до прерогатив Комісії президентських дебатів, а коли брати до уваги першу поправку Конституції, то вона не дає Р. Перо права на участь у згаданих дебатах.

ВКЛЮЧАЮЧИСЬ У ПРОНИКЛИВІ дебати про ролю закону і медицини в кінцевому періоді людського життя, Верховний суд погодився у вівторок, 1-го жовтня, цю справу розглянути. Головним завданням Верховного суду буде зробити рішення, чи Конституція дає право невиліковно хворим пацієнтам домагатися лікарської допомоги у приспішенні їхньої смерти. Коли брати до уваги думки громадськости та медичних професіоналістів, то думки щодо цієї справи є дуже поділеними.

Відбувся з'їзд ОДВУ

Лігайтон, Па. (М. Середович). — Тут, на оселі ім. О. Ольжича відбувався в днях 1-го і 2-го вересня 43-ій з'їзд Організації Державного Відродження України (ОДВУ).

Реєстрація делеґатів відбувалась уже день перед з'їздом і продовжувалась в день з'їзду. В суботу перед полуднем відкрив наради з'їзду діючий голова Володимир Зуляк. Він у своєму короткому слові привітав делеґатів і гостей, побажав успіхів у нарадах і попросив однохвилинною мовчанкою вшанувати членів, які відійшли у вічність.

До президії зборів покликано д-ра Богдана Шебунчака як голову і Михайла Середовича як секретаря. До Почесної президії запрошено проф. Богдана Гнатюка, д-ра Зенона Городиського і мґра М. Яшка. Створено кілька комісій з'їзду, які працювали окремо, а тим часом члени Центральної управи здавали звіти зі своєї праці. Усі звіти були добре випрацювані і давали докладний перекрій організаційної праці за два роки.

Після цього відбулася широка, плідна, цікава, а подекуди й оживлена дискусія. Порушувано цілий ряд різних питань, а найбільше уваги присвячено справам допомоги Україні. У своїх ділових виступах дискутанти підкреслювали, що допомога Україні є не тільки в самій назві ОДВУ, але під сучасну пору є основний прояв її діяльности. Націоналістичний рух як політична сила мусить дати відповідь на всі питання у сьогоднішньому процесі духового і національно-державницького відродження України, і ОДВУ, як органічна частина націоналістичного руху, мусить у цьому процесі взяти активну участь і допомогти фінансово.

На з'їзд надійшли письмові привіти і між ними привіт голови ПУН Миколи Плав'юка, який прочитав д-р З. Городиський. У привіті М. Плав'юк виразно сказав, що українська спільнота поза межами України переживає важливі зміни, і ОДВУ повинно залишитися на своїх позиціях і всі свої сили звернути на допомогу Україні.

В рамках з'їзду прочитаю прислану доповідь М. Плав'юка під наголовком „Що дальше?“ Автор з тривогою стверджує, що українська спільнота поза межами України тратить своє первісне призначення і місію. Тому конче треба скріпити всі заходи для збереження етнічно-національного обличчя українців ЗСА і Канади. Після доповіді відбулась жвава виміна думок.

Контрольна комісія подала внесок уділити абсолюторію уступаючій Управі з признанням.

На внесок Номінаційної комісії вибрано нову Управу в такому складі: голова — Володимир Процик, перший заступник голови — Олесь Процюк, другий заступник голови — М. Белендюк, кореспонденційний секретар — Н. Пазуняк, протоколярний секретар — Уляна Процюк, касир — Роман Ґелетканич, організаційний референт — Роман Городиський, референт зовнішніх зв'язків — адвокат Артур Белендюк, референт молоді — Юрко Стецина, господарський референт — Орест Ганас, вільні члени — Петро Клюк, Євген Луців, В. Марущак, М. Герець, А. Ґелетканич; Контрольна комісія: голова — Володимир Зуляк, члени — М. Яшко, П. Дзюба, М. Хомин, К. Маньківський; товариський суд: голова — М. Середович, члени — П. Ґенгало, Ю. Юринець.

Новообраний голова ОДВУ В. Процик подякував членству за довір'я й закликав до узгіднених зусиль у діяльності, щоб виконати ухвалені на з'їзді резолюції.

В неділю після Служби Божої відбувся святковий обід із запрошеними гістьми, головою УЗХ Наталією Іванів, яка привітала голову ОДВУ і нову Управу, та іншими учасницями конференції УЗХ й запрошеними приятелями оселі ім. О. Ольжича.

На закінчення проспівано гимн „Ще не вмерла Україна“.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 12-го липня 1996 р. відійшла від нас наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРА-ПРА-БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ІВАНЧУК

Складаємо глибоку подяку нашому парохові Всечеснішому о. Митратові Іванові Тилявському за відвідини і уділення Найсвятіших Тайн покійній Марії.Всечеснішим отцям: Крилошанинові Йосифові Панасюкові і Мітратові Володимирові Мельникові за відправу Панахиди. о. Шамбелянові Іванові Ставчинському за відправу св. Літургії в Норт-Порті і о. Левові Тимкову за надгробну відправу і запечатання гробу в Пармі, Огайо

Дякуємо щиро д-рові В. Королеві і С.Качмарському за спів під час відправ.

Зокрема д-рові В. Королеві за прощальні слова в похоронному заведенні. Вірі Яворській щире спасибі за часті відвідини і поміч в скрутних моментах, референткам Суспільної Опіки 56-го Відділу СУА: А. Мерещак і Р. Кохна за відвідини і подарки покійній.

Дякуємо за пожертви на Служби Божі, молитви, вирази співчуття і всім людям доброї волі!

В пам'ять покійної нашої найдорожчої мами слідуючі жертводавці зложили:

ФОНД НА БУДОВУ СОБОРУ В КОЗОВІ:

по	100 дол.	В. Д. Каштанюк, М. Грамяк, Р. і Г. Поритко;
по	50	Я і Л. Федун, А. і Л. Іванчук, А. Венгринович, Р. Качала;
по	30	С. Іванчук, В. і Г. Король;
по	25	В. Яворська, Р. і І. Свистун;
по	20	З. Филипович, З. і Л. Шпон, О. і М. Граб Я. і І. Костишин, Н. і Р. Маряні;
по	10	І. і С. Олійник, Е. Федак, О. Мельничин С. Кучкуда.

Разом 750 дол.

ФОНД НА ДОПОМОГУ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

по	40 дол.	І. і М. Білинський, Ю. і О. Пастернак;
	25	Р. і Я. Малюк;
по	20	М. і Л. Белендюк, Н. Савицька, Б. Висоцький, В. і Р. Кохно, А. і А.Мерещак, Р. і Л. Романишин, Р. Сокольський, С. Барусевич, Р. і І. Радзикевич, С. і М. Чорній, С. і К. Двояк, Р. і О. Яськів, С. і К. Качмарський, М. і А. Хоманчук, М. і О. Тарапацький;
по	10	О. і М. Назаренко, Ю. Костишин, І. Попівчак, М. Буйдуй, Н. Панчак, В. і В. Барнич;
	5	Е. Матвієнко.

Разом 470 дол.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ:

	50 дол.	Ростислава Качала;
	40	М. М. Наваринські;
по	30	В. і Л. Величковські, М. Семанишин, Н. Мандрусяк, Н. Іванчук;
по	25	В. А. Самофал, Д. Кузьмин, Х. Кизима, Є. Н. Стецьків, М. Л. Татарко;
по	20	Я. Я. Букачевські, О. Яворська, З. Іваницький, О. Мельничин;
по	10	Л. Крук, Л. Івашко, Віра Яворська, Т.Музика;
по	5	М. Тисовська, С. Кучкуда, М. Буйдуй

Разом 470 дол.

Всім жертводавцям висловлюємо нашу щиру подяку за щедрі датки.

Ласкаво просимо пам'ятати покійну у своїх молитвах!

Вічна їй пам'ять!

дочки — РОСТИСЛАВА КАЧАЛА
— НАДІЯ ІВАНЧУК з родинами

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці. Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

Скористайте з виняткової нагоди!

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ

до АЛЬМАНАХУ

(Календаря УНСоюзу)

на 1997-ий рік

який цього року виходить накладом 12 тисяч примірників

Цим Ви зможете познайомити ввесь український загал з Вашою установою, Вашою професійною обслугою, чи Вашим підприємством.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

Одна сторінка	$120.00
Пів сторінки	75.00
Чверть сторінки	45.00
Одна восьма сторінки	25.00

Реченець замовлення оголошень до 7-го жовтня 1996 р.

Належність проситься надсилати:

SVOBODA
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

одного із боржників ООН не з власної волі, а через багаторазове відкладання з вирішенням питання про переведення її в групу „С" схеми розподілу витрат на проведення миротворчих операцій. Борг України перед ООН цього року зменшено на 20 млн. дол., а наступного року передбачається збільшення її виплат у бюджет ООН.

Г. Удовенко на 51-ій сесії підтримав Німеччину і Японію в питанні надання їм статусу постійних членів Ради безпеки ООН і висловився за збільшення числа непостійних членів „на принципах справедливого географічного представництва, в тому числі з урахуванням інтересів Східньо-Европейської регіональної групи".

Український міністер подякував учасникам наради за те, що члени ООН стали більше розуміти проблеми країн з перехідною економікою і збільшили об'єм ресурсів, призначених програмою розвитку ООН для фінансування оперативної діяльности в країнах Східньої Европи, включно з Україною.

Щодо підписання договору про всеосяжну заборону ядерних випробувань (ДВЗЯВ), то Удовенко назвав це важливим кроком на шляху до повної відмови від ядерної зброї та черговою сходинкою до досягнення миру і стабільности на Землі. Цей процес, за його думку, поступово виведе ядерні держави до переоцінки своєго ставлення до ядерної зброї, як до фактору стримування. ДВЗЯВ відповідає національним інтересам України і всього людства.

Переговори...

(Закінчення зі стор. 1)

ди, а якщо на палестинців, то протестів слід чекати з боку арабських держав і деяких країн Европи.

Боб Дол, кандидат на президента від Республіканської партії, закликав Адміністрацію ЗСА не вимагати поступок від „наших друзів-ізраїльтян". На думку Б. Дола, Б. Нетанягу „заслужив нашої повної підтримки".

Виступаючи перед членами швайцарського відділу партії Лікуд, колишній прем'єр-міністер Ізраїля Іцак Шамір висловив певність, що вашингтонські переговори закінчаться неуспіхом, оскільки „жодна зі сторін не виявляє щирого бажання досягнути миру".

Українсько...

(Закінчення зі стор. 1)

номічною. Те, що Росія робить, є звичайним тиском на Україну".

Інші депутати вимагали офіційного пояснення таємничої „неофіційної" поїздки Л. Кучми до Москви. Ще інші заявили, що поведінка Росії далі базується на совєтському політичному мисленні.

Для того, щоб Росія звикла сприймати Україну як чужоземну державу, потрібно ще багато часу, сказав на телебаченні ліберал Сергій Терьохін.

КНИЖКИ З УКРАЇНИ

Самчук У. ВОЛИНЬ. У 2-х томах. -- Київ: Дніпро, 1994. -- 500 с. (1-й том), 336 с. (2-й том). **$30.00**
Роман-епопея про історичну долю одного волинського села, на прикладі якого розповідається непроста історія Волині.

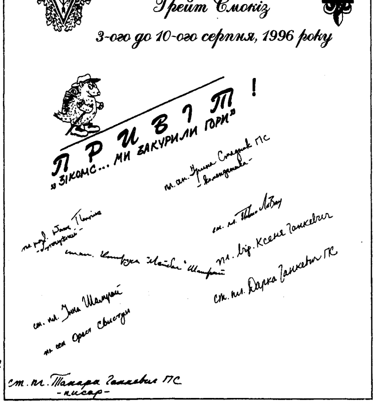
Носаль І. ВІД РОСЛИНИ ДО ЛЮДИНИ. -- Київ: Веселка, 1993. -- 606 с. **$21.50**
Розповідь про лікувальні та цілющі рослини України.

ЛІТОПИС РУСЬКИЙ. -- Київ: Дніпро, 1989. -- 591 с. **$50.00**
Велетенська епопея про події всесвітньої історії та історії України-Руси -- від незапам'ятних часів до кінця XIII ст. Переклад на сучасну українську мову здійснено вперше. Книга широко ілюстрована.

ЛІТОПИС САМІЙЛА ВЕЛИЧКА. У 2-х томах. -- Київ: Дніпро, 1991. -- 371 с. **$50.00**
Найпопулярніший твір української історико-мемуарної прози XVII--XVIII ст. Переклад на сучасну українську мову здійснено вперше. Видання широко ілюстроване. Опис подій, охоплених в літописі, завершується 1700 роком.

Ціни подано з пересилкою.
Мешканців Ню Джерзі просимо додати 6% податку.

SVOBODA BOOKSTORE
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Зачароване коло футболу в Україні

Численні симпатики українського спорту в діяспорі дуже часто із здивуванням міркують, чому в різних спортових дружинах і групах, що прибувають на змагання до ЗСА, такий значний відсоток змагунів становлять неукраїнці, які і не володіють українською мовою. Так воно й було на останній Олімпіяді в Атланті, де в збірній Україні виступало ряд змагунів в різних ділянках спорту, громадян України російської, чеченської, татарської, жидівської і інших національностей. Більшість їх з ентузіязмом змагалися в своїх ділянках і деякі здобули для України олімпійські медалі.

І в цей сам час хочеться звернути увагу на найбільш популярну ділянку спорту в Україні, якою є футбол. Як відомо, в часі, коли ще існувала червона імперія, українські футболісти і тренери були остоєю цього спорту на терені СССР. І раптом імперія розлетілася, Україна стала незалежною, і разом з цим незалежним став український футбол. Мільйони симпатиків цього спорту в Україні і тисячі в діяспорі сподівалися, що, врешті, український футбол засяє на міжнародній арені... На жаль, ці сподівання залишилися марними. Як тільки заіснувала воля й демократія, замість того, щоб взятися до належної відбудови цього спорту, найкращі тренери й футбольні таланти не завагалися залишити Україну й помандрували по світі, а головно в Росію, й там допомагають в розбудові цього спорту. Дійшло до того, що тепер у різних футбольних клюбах Росії виступає аж 150 кращих футболістів з України.

В київській „Спортивній Газеті" з 5-го вересня ц.р. поданий список майже 300 футболістів, які розбрелися по різних країнах світу, а поряд є надрукована нотатка такого змісту:

„Здається, цей процес не припиниться ніколи. З року в рік Україну залишають сотні футболістів. Їдуть не тільки визнані майстри. Вже проклали собі стежку навіть змагуни, котрі виступають в чемпіонатах областей. Чому? Відповідь банальна: їдуть заробляти копійку. Прикро, адже їм на зміну приходять слабкіші спортовці. Відтак падає загальний рівень нашого футболу. Раніше взагалі цей процес ніхто не контролював. Можна було просто купити квиток і подорожувати куди душа забагне. Так і робили. Поки Футбольна Федерація України не навела порядок. Ось уже півтора року переходи затверджує федерація. Звичайно, все одно їдуть. Але це же контролюється, що, безумовно, упорядкувало відплив. Лише за останні півтора року Україну залишило 281 футболістів. Це приблизно одна ліга. Тобто — третина усіх майстрів. Щоправда, дехто вже повернувся, хтось закінчив виступи. Але, як правило, кращі назад не повертаються. А не дозволити перехід не можна — порушення прав людини. Тож доводиться сподіватися на свідомість тренерів та самих футболістів", — закінчує свою нотку „Спортивна Газета".

О. Твардовський

✻ ДО ВИНАЙМУ ✻

ДО ВИНАЙМУ
помешкання в Ньюарку, 5 кімнат (2 спальні), гараж. Близько українських церков, школи, крамниць.
Tel.: (201) 399-4140

✻ РОЗШУКИ ✻

Родина з України пошукує **КОВАЛЯ МАКСИМОВИЧА**, народжений 1923 та проживав в Дітройті й Чикаго. Його батько **КОВАЛЬ МАКСИМ ІВАНОВИЧ** виїхав до ЗСА в 1914 році. Хто знає про його долю або він сам прошу голоситися на нижче подану адресу: Тустановська Галина Іванівна, вул. Шевченка, 101/35 м. Копичиці, обл. Тернопільська, Україна.

ВІДІЙШЛИ
• ВІД НАС •

АННА ДУМА член УНС Відд. 362-го Т-ва „Просвіта" в Брістол, Па. померла 24-го травня 1996 р. на 70-му році життя. Нар. 10-го вересня 1925 р. в Україні. Членом УНС стала 1965 р. Залишила у смутку сина з дружиною (Евгена і Еллю), дочку Марію Зан; шестеро внуків: Івана, Христину, Роберта, Христофера, Данила і Амбер, брата Івана Стугу в Україні, племінників і племінниць в Україні. Похорон відбувся 28-го травня 1996 року на цвинтарі Св. Марії в Трентоні, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Ф. Петрик, секр.

МИХАЙЛО ЛУЦІВ член УНС Відд. 412-го Т-ва ім. Івана Франка в Торонд, Онт. помер 26-го липня 1996 року на 74-му році життя. Нар. 19-го вересня 1922 року в селі Мшанець, Тернопільська обл., Україна. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Петра з дружиною Бедою, дочку Стеллу Грантам, внука Михайла, ближчу і дальшу родину в Канаді і в Україні. Похорон відбувся 29-го липня 1996 року на цвинтарі Лейквю в Торонд, Онт. Канада.
Вічна Йому Пам'ять
Е. Смаль, секр.